

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5317204365
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5317204365.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Dagmar Cabadajovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti V. H., nar. XX.X.XXXX, bytom A., U V. XXX a C. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., U V. XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, deti rodičov matky: Y. H., nar. X.X.XXXX, bytom A., U V. XXX, zastúpenej JUDr. Bohuslavom Majchrákom, advokátom, spol. s.r.o., Advokátska kancelária, Fraňa Kráľa 2080, Čadca, IČO: 36416525 a otca U. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., U V. XXX, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., Y. XXXX, S., o návrhu otca na zmenu úpravy práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 11P/21/2015-79 zo dňa 9. októbra 2017, v súvislosti s opravným uznesením Okresného súdu Čadca, č. k. 11P/37/2017-92 zo dňa 7. novembra 2017, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd návrh otca o zmenu výchovného prostredia zamietol s odôvodnením, že žiadne z tvrdení otca o tom, že matka zanedbáva starostlivosť o maloleté deti, sa nepreukázalo. V tejto súvislosti súd prihliadal i na názor maloletých detí, vyslovených pred kolíznou opatrovníčkou a uzavrel, že ku dňu rozhodovania o návrhu otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej výchovy a starostlivosti, nemal preukázanú takú podstatnú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala aj zmenu pôvodného rozhodnutia súdu o zverení maloletých detí.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu doručil v zákonnej lehote odvolanie otec. Uviedol, že súd konal o návrhu na zverenie detí do osobnej starostlivosti a výchovy otca, a to i napriek tomu, že v priebehu konania došlo k zmene návrhu, a to tak, že navrhoval, aby maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Uviedol, že v čl. 5 CMP je prelomená dispozičná zásada v takých konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, zároveň je prejavom vyšetrovacieho princípu, keď súd musí z úradnej povinnosti vyšetrovať skutočný stav veci, čím vystupuje do popredia aj princíp zakotvený v čl. 1, v súlade s ktorým prejednávanie a rozhodovanie v niektorých veciach nie je len v rukách a v záujme účastníkov, ale naopak, je tu prítomný verejný záujem štátu. Z vykonaných dôkazov bolo jednoznačne preukázané, že ako otec počas školského roka 2016/2017 pravidelne chodieval pre svoje deti, odvádzal ich zo školy - ŠKD alebo po skončení záujmovej činnosti ráno ich privádzal do školy. Rovnako mal súd preukázané, že maloleté deti žijú s otcom od soboty do stredy každý týždeň. Pokiaľ mal. V. pri pohovore s kolíznym opatrovníkom uviedla, že chce chodiť k otcovi kedykoľvek bude chcieť, zastal názor, že kolízny opatrovník si nespĺnil svoju povinnosť, v rámci pohovoru s dieťaťom nedostatočne vysvetlil, čo predstavuje inštitút striedavej osobnej starostlivosti a kládol len otázky, aby si splnil svoju povinnosť, pritom vôbec nebral na zreteľ záujem maloletého dieťaťa. V konaní navrhoval vypočuť maloleté deti. Súď tento jeho návrh zamietol, uspokojil sa len s konštatovaním kolízneho opatrovníka v jeho správe. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené podmienky pre starostlivosť o maloleté deti. Súď hoci jeho návrh zamietol, uzavrel, že sa o deti stará, vodieva ich do a zo školy. Zastal

názor, že pokiaľ obaja rodičia sú spôsobilí vychovať deti, ktoré sú na oboch rodičov citovo naviazané, je v ich záujme, aby boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Povinnosťou súdu je dbať na to, aby bolo rešpektované právo maloletých detí na zachovanie vzťahov k obidvom rodičom na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho styku s nimi a nie vydať arbitrárne rozhodnutie bez akéhokoľvek racionálneho a relevantného zdôvodnenia. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov a množstva psychologických štúdií jednoznačne vyplýva, že nemožno uprednostňovať rolu matky pred rolou otca, nakoľko obaja sú nezastupiteľní. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok prvoinštančného súdu, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Matka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca písomne nevyjadrili.

4. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP preskúmal vec v rozsahu vymedzenom § 65 až § 67 CMP a postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP v súvislosti s ustanovením § 391 ods. 1 CSP rozsudok prvoinštančného súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Po preskúmaní veci odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd z výsledkov vykonaného dokazovania nedospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i nesprávne právne posúdil, pokiaľ návrh otca z dôvodov uvedených v napadnutom rozhodnutí bez ďalšieho zamietol.

6. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

7. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že došlo k zmene rozsahu styku otca s maloletými deťmi od marca 2017 v tom, že maloleté deti sa nachádzajú v starostlivosti otca každý týždeň od stredy do soboty a na podklade uvedenej skutočnosti otec na pojednávaní 9.10.2017 žiadal o zmenu výchovného prostredia a nariadenie striedavej starostlivosti.

8. Prvoinštančný súd s poukazom na to, že takýto návrh nebol doručený v písomnej podobe, konal o pôvodne podanom návrhu otca na zverenie maloletých detí do jeho výchovy bez toho, aby bližšiu pozornosť zameral na otcom tvrdenú a matkou nenamietanú skutočnosť, že deti sa v jeho starostlivosti nachádzajú každý týždeň od stredy do soboty, čo znamená, že obaja rodičia majú deti v podstate v rovnakom časovom rozsahu.

9. Uvedenú skutočnosť prvoinštančný súd ponechal bez povšimnutia, a to i napriek tomu, že pôvodným rozsudkom Okresného súdu Čadca, sp. zn. 10P/105/2013 zo dňa 28.3.2014 súd o úprave styku detí s otcom nerozhodoval a ani dohodou, ktorá by bola schválená súdom, k úprave styku otca s deťmi nedošlo.

10. Práve s ohľadom na túto skutočnosť bolo potrebné, aby prvoinštančný súd i v prípade, pokiaľ nemal preukázanú odôvodnenosť návrhu otca na zmenu výchovného prostredia a otec riadny návrh na striedavú starostlivosť rodičov v písomnej podobe nepodal, sám z úradnej povinnosti začal konanie o úprave styku otca s maloletými deťmi, nakoľko je predovšetkým v ich záujme, aby bolo deklarované a bol stanovený časový harmonogram ich pobytu u každého z rodičov. Ide tu totiž nielen o zamedzenie svojvôle v tom, aby si jeden z rodičov vzal dieťa do svojej starostlivosti bez vedomia druhého rodiča, ale predovšetkým aby sa stanovilo, v ktorom konkrétnom čase zodpovedá za dieťa otec a v ktorom časovom období matka. Ak totiž nie je riadne upravený styk rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy a tento sa realizuje iba podľa momentálnej potreby alebo na základe ústnej dohody rodičov, je vždy riziko, že v prípade akejkoľvek nepredvídanej situácie, pri ktorej môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia dieťaťa, nebude možné jednoznačne stanoviť, ktorý z rodičov mal momentálne na dieťa dohliadať a kto vlastne za dieťa zodpovedá. Ide tu tiež o zamedzenie svojvôle jedného z rodičov, aby bez vedomia predovšetkým rodiča, ktorému bolo dieťa zverené a bez výslovnej dohody s ním, prevzal dieťa do svojej starostlivosti len na základe vlastného rozhodnutia.

11. V nadväznosti na uvedené, i keď sa odvolací súd v podstate stotožnil so záverom prvoinštančného súdu o tom, že otec ním tvrdené skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu výchovného prostredia nepreukázal a návrh na zverenie detí do striedavej starostlivosti oboch rodičov v písomnej podobe súdu nepodal, nemohol zároveň prehliadnúť, že pokiaľ doposiaľ k úprave styku otca s deťmi ani rozhodnutím súdu ani dohodou rodičov schválenou súdom nedošlo, bolo potrebné s ohľadom najmä na vyjadrenia

oboch rodičov, z ktorých jednoznačne vyplýva, že otec mení výchovné prostredie detí bez vedomia matky, zamerať pozornosť na túto skutočnosť a zákonným procesným postupom prispieť k tomu, aby sa dosiahla ochrana práv a právom chránených záujmov maloletých detí, predovšetkým v otázke, o ktorej doposiaľ konanie neprebehlo a ani súdom ani rodičmi nebola vyriešená tak, aby sa dosiahla istota v tom, v akom čase, resp. v akom časovom rozpätí sa majú maloleté deti vo výchovnom prostredí toho ktorého rodiča nachádzať.

12. S ohľadom na túto skutočnosť preto odvolací súd rozsudok okresného súdu ako predčasný zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, aby v ďalšom konaní z úradnej povinnosti začal konanie o úprave styku detí s otcom a po vykonanom dokazovaní o tejto otázke právoplatne rozhodol.

13. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Poučenie o odvolaní: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)